

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szerkesztői-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intezendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekről
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 frt — kr.
Negyedévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . . . . . 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Ottasábas petitor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlár 4 hasábas petitorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szerda, Január 21.

15. szám.

A hangulat.

A honatyák ismét együtt vannak; az országgyűlés ismét összeült s rendes működését meg is kezdette.

Talán egyetlen egyszer sem meut a honatyá oly nyugodt kedélyvel fel Budapestre, mint most az egyszer. A szünet alatt az országban mi baj sem történt; az ellenzéki honatyák tehát semmiféle nemzeti sérelem mérgét nem viszik fel magukkal: így a kormányparti képviselőknek is kijut legalább parányilag abból az áldásból, a mit nyugodt kedélyhangulatnak szoktunk nevezni a mai ideges világban.

És a mi a legfőbb, a ház asztalán első ledolgozandó tárgyul oly javaslat van letéve, mely nem pártkérdés, hanem az egész ország óhajítása.

Ez a javaslat pedig a kisdobóvásról szól. A bizottság már előkészítette a munkát; sok és lényeges változtatásokat tett a javaslaton, s hihetőleg a plenumban is korigálnak egyes helyein mindazonáltal az egész javaslat nem alkalmas arra, hogy az ellenzék bajokat okozzon a kormánynak, vagy hogy a tanácskozási rend zajosabb jelenetekkel megzavartassék. A javaslatban semmi olyan sincs, a mi az ellenzék érzékenységét sértené, vagy a mi ingerlékenységét, idegességét fokozná.

A törvényjavaslat után még két igen fontos ügy kerül majd tárgyalás alá; mindkettő rég foglalkoztatja már a közvéleményt és rég nyugszik javaslat alakjában a képviselőház asztalán. Az egyik javaslat a vasárnapi munkaszünetről, a másik pedig az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szól. A két javaslat összefügg, a mennyiben az első javaslat is az ipari és gyári alkalmazottakra vonatkozik.

Ilyen körülmények között bízhatóleg e hónap munka rendje meg volna állapítva, mert közben-közben lesznek még

más bizottsági jelentések is, amelyek a ház figyelmét és idejét igénybe fogják venni.

Benn a házban minden renden és csendben volna.

A mi a sajtót a kormánypartit értjük, illeti — magatartásában sem nem kihívó, sem nem türelmetlen. Még a védelemnek azt a mértékét sem alkalmazza, a mire saját érdekének szempontjából multhatatlanul szüksége volna. Innen van az, hogy az ellenzéki sajtó minál merészebb és merészebb állításokat tart fenn s igyekszik az ország közvéleményét tévútra vezetni. Ilyen állítás az is, hogy a Szapáry kormány nem fogja betervezni a köziragztatási reformokra vonatkozó javaslatokat.

Mi már a multkor hoztunk közleményt e tárgyban. Megirtuk volt, hogy a kormány a megyék adminisztrációjára vonatkozó törvényjavaslatával már készen van, azt már a jelen ülésszak alatt betervezi a törvényhozás elé, úgy, hogy abból, rendes körülmények között, már a jelen ülésszak alatt törvény lesz. Az Egyetértés és a Pesti Napló mindezt nem hiszi el. Szerinte ámtítás az egész.

Az ellenzéki sajtó ezen munkásságával arra céloz, hogy a közvélemény bizalmát megrendítse a Szapáry kormány-nyal szemben.

Azt akarná elhíttetni a világgal, hogy a Szapáry-kormány egyáltalában nem bír elég erővel arra, hogy az ígért reformokat keresztül vigye. Tehát a javaslatokat elő sem fogja terjeszteni.

Természetes, mindez csak fikció. Az ellenzék saját eszejárása szerint fikciókat teremt és azokra építve, borzasztó dolgokat hoz ki eredmények gyanánt.

Hanem kevés ideig tart az ő élvezete — csak éppen addig, a míg épít; mert kész épületét nyomba légberüpitik és légvárait szétrombolják.

Mindezen fikcióival azonban a köz-

véleményre hatni nem tud. Nem tudja a kedélyeket felizgatni. Az egész eljárás csak afféle sötétben való puskaropogtatás, a mit inkább saját bátorítására eszközöl valaki.

A csendes hangulatot, melyre az országnak oly nagy szüksége van, nem zavarija meg.

Szüksége van erre a nyugodt kedélyállapotra az országnak, mert az ellenzék tagadása dacára oly reformok következnek, melyek az országot igen erősen érdeklik.

A citadella. A király — megengedte, hogy a gellérthegyi erőd környékén eddigelő fenállott építési tilalom megszüntessék a kiállított építési reversalisokat az illető tulajdonosoknak visszaadják. Ez az intézkedés összefüggésben áll az erőd végleges megszüntetésével, a mire nézve az engedély — köztudomás szerint, már régebben megadotván — a tárgyalások folyamában vannak.

Országgyűlés.

Budapest, jan. 20.

Szomorú jelentéssel nyitotta meg a képviselőház mai ülését Péchy Tamás elnök: Csáky László gróf és Fröhlich Gusztáv képviselők halálát jelentette be s a képviselőház a gyászbeszéd fölött érzett részvétnéket jegyzőkönyvi kifejezést adott.

A kisdobóvási törvényjavaslat fölötti vitát ma Salmen Jenő báró folytatta; örömmel üdvözölte a javaslatot, de osztotta szék képviselőtársainak aggodalmait az óvodák járatáskezsnyere és a magyar nyelv tanítása tekintetében. Utána Kovács Albert beszélt a mérsékelt ellenzékéről a törvényjavaslat mellett, melyet főképp gaedagogiai szempontból bíralt.

Moosáry Lajos tüntette ki ezután magát abban, hogy tulicizálta a szász képviselőket a nemzetiességi veilitásokban. Olyan hazafias teoriákat fejtegetett, hogy ha az idegen ajku állampolgárok nem tudják elsa-játítani az állam nyelvét, akkor az államnak kötelessége a közigazgatás és igazságszolgáltatás nyelvében is az állampolgárokhoz alkalmazkodni. Eféle fejtegetései minden párton nagy megütközést keltettek s beszédének ha-

zát hiven jellemzi az, hogy midőn Moosáry befejezte beszédét, Madarász József fölkiáltott: „Kérünk tiz percnyi szünetet, hogy a termet k i s z e l l ő z t e s s é k !”

Szünetet ugyan nem tartottak, de azért megtszított a levegőt a nemzetiség agitatói bacillusaitól Tórs Kálmán rákövetkező hazafias beszéde, melyben a függetlenségi párt nevében kijelentette, hogy a törvényjavaslatot általánosságban elfogadják, de több részének módosítását fogják javasolni. — Schuster József az előtte felszóltat szász képviselőtársai főtfogásának megfelelőleg beszélt a javaslat ellen. — Károlyi Sándor gróf kijelentette, hogy elfogadja a javaslatot, mely az állam nyelvének ismeretét terjesztetni fogja, kívánatosnak tartotta volna, ha a bölcsődékre is kiterjedt volna a törvényjavaslat hatásköre s az általános „föhászserü ima” helyett a felekezeti óvodákban felekezeti imát követel. A vitát holnap folytatják.

Kulissza titkok.

Budapest, 1891. január 19.

Egyik fővárosi lapban már régebb idő óta üzi „leleplezéseit” egy titokzatos ember, ki minden áldott nap tud olvasóinak felszolgálálni egy kanálra valót a legszebb valótlan-ságokból.

Mind e kulisszatörténeteknek szemmel láthatólag az a céljuk, hogy a közönségben azt a gyanút keltsék, mintha a kormánypart kebelében egyrészt a tagok egyes csoportjai közt, másrészt a párt összessége és a kormány közt vizsály léteznék.

Nem jut eszünkbe ezeket az ugynevezett „leleplezéseket” komolyan venni, vagy érdemleges cizafolat alá venni. De a kulisszatörténetek legújabb folytatása alkalmából egy megjegyzést még sem szeretnénk elhallgatni. Annak bebizonyítása végett, hogy Metzl Oszkár képviselő a szász comesi méltóságra aspirál, a titkos tudósító azt a körülményt idézi, hogy Metzl a szerzője a legközelebb Lipésben Dunker és Humblot cégénél, „Graf Julius Szapáry an der Spitze Ungarns” czim alatt megjelent röpiratnak, és hogy e műve által akart Szapáryt kegyébe jutni.

Mint a „Pester Correspondenz” határozottan biztosít, mindez nem egyéb üres kombinációról.

Az említett irat szerzője semmi esetre sem Metzl képviselő, sem egyáltalán a parlament valamelyik tagja; hanem oly szerző, ki származik az, ki hivatalból foglalkozik

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az agglegény.

— Elbeszélés. —

Irta: Molnár László.

(Vége.)

Egy reggel a grófné szokás szerint lovagolni készült. En emeleti szobából a függöny mögül néztem, a mint paripájára lovasza fölégette. Nem irigyeltem, de furcsán néztem arra a buta emberre, a kivel ez a szép asszony olyan nyájas mosolygással tud beszélni. Csak most jöttem rá, hogy a kastély személyzetében a nevelő rangra nézve a lovasz urak után következnek.

A grófnét egy vadász szokta kísérni mindig, a kit azonban rövid utról rendszeren visszaküldött.

Már indultak a parkból kivezető uton, midőn a lovasz paripája megbokrosodik és néhány szökéssel ledobja lovasát. Láttam az ablakból a grófné nagy ijedelmét; valami megmagyarázhatlan mohósággal, szinte lázban égve rohanok le a parkba. Isten látja lelkem, nem kívántam a lovasz szerencsétlenségét, de inkább a grófné ijedelmére gondoltam. Alig tudtam fékezni lovát, mely szintén megvadt, míg a másik a park virágágyait rombolta szét.

En a grófnéhoz siettem. Ő rám kiált: — Ezzel magam is bírok. Hívja kérem a másik lovaszt, hogy fogja el Druryt.

Nem kellett nekem lovasz. Nagybátyám csikái vadabbak voltak, mégis bírtam velük. Megkaptam Drury ő hatalmasságának a kantárszárát. Felrántott egy ugrással a levegőbe, de a második ugrása engem már a nyeregben talált.

— Mehettünk, grófné, — kiáltám, — az

egyik lovaszt már helyettesítettem, a másikat is hajlandó vagydk, ha megengedi . . .

A grófné azonban nem volt képes indulni. Még sem bírt egymaga a lóval. Egy szer csak kiejti a kantárszárát kezéből és a nekivadult ló rémitő vágatással rohan kifelé a széles uton. Mint egy gondolat követi a másikat, Drury rohan társa után, de úgy, a hogy én akartam, markomba szoritva erősen kantárját.

— Tartsa magát, grófné, — kiálték, — rögjön elérem! — A másik pillanatban bal-karommal átkaptam a grófnéhoz, megületem s mint egy pelyet tettem magam elé a nyeregbe, hol rögjön elájult. Kalapja elveszett, fehér homlokán egy hosszn karczolásból vér fakadott. Vér, piros vér, az enyém se volt pirosabb, mely bal kezem fejről hullott erősen egy friss sebből.

Haza értünk, vagy is értem én egy drága teherrel. A leszállásnál a grófné felocsudott és a gouvernant karján szó nélkül szobáiba vonult. En szintén felmentem szobámba és elgondolkoztam azon, hogy vajjon én most romantikus hős vagyok-e, vagy egy kiténő helyettes lovasz.

Rábízom a grófnéra, az én kedves szép urnómre, léptessen elő kedve szerint hősnek vagy lovasznak.

Hős lettem bizony, hála nagybátyám lovagló iskolájának.

A grófnéval együtt lovagoltunk aztán, jobban mondva, magával vitt mindig. A baljón lovagoltam, beszélgettünk sok mindenről, csak arról nem, a mit a grófné várt: mikor fedezem föl magamat, hogy tulajdonképen nem is nevelő vagyok, hanem egy inkognitó gróf vagy legalább is báró. Eppen mint Odiot Champey marquis a Feuillet regényében.

Ez biz elmaradt, de azért a grófné kedves volt, nyájas, őh sokkal nyájasabb, mint akkor ahhoz a lovaszhoz, a kitől olyan angyali

mosolygással kérdezte (most tudtam meg, mit kérdezett) kapott-e Drury abrakot?

Akkor nem tudtam elképzelní, hogy egy grófné egy lovaszszal nem beszélhet egyébről, mint lóról?

És ha tudtam volna, hogy akkor a grófné azt kérdezi olyan angyali mosolylyal lovaszától, hogy kapott-e Drury abrakot, hát nem lettem volna olyan nagy hős, nem boldultam volna a grófnéba és nem beszélném el most ezt a történetet.

Élettani törvény, hogy két fiatal, egészséges lénynek, ha csak szívök szabad és valamelyik nem szerföltöt rut, vagy ostoba, bizonyos idejü háborítlan együttlét után meg kell szeretniök egymást. Képzhetik, milyen szerelmes lettem én a grófnéba, hogy reményeimét élettani törvényre alapítottam. Akkor még nem tudtam, hogy a szép asszonyoknak saját külön élettanuk van, a miről még nem irtak könyvet a tudósok.

Szerelmes voltam tehát élettanilag, bölcsészettanilag s mindenféle tanilag, egyetlen profán szóval: fülig. Azt hittem, a grófné is szeret. Az élettan mellettem szolt, meg az a bizonyos hőstett; éreztem, hogy még egy pár ilyen hőstettet kellene elkövetnem, és egészen fölemelkednem hozzá, mint a hogy Csontos Szigfrid fölemelkedett Kunigunda hercezkisasszonyhoz.

Egy napon látogató jött a kastélyba. A nevére nem emlékszem: X. Y. gróf. En a parkban voltam egy ludasba ülve látatlanul mikor a grófné és vendége arra sétáltak a porondon. A gróf kedélyes szemrehányásokat tesz a grófnénak, hogy miért nem jön fel már a fővárosba, hisz össze jár az idő. — Gunyos célzásokat tesz a gróf valami nagy hőstettre, a grófné hálájára életmentője iránt, végül a nevetem hallottam ilyen alakban: „még egy életmentés és megérjük, a büsz-

ke Hartay grófnéből Kádárné asszonyság lesz”.

— Fídonc! — viszonzá a gróné. — Inkább meghalok.

Valami rettenetes rossz érzés szállott meg. Éhletteltségemnek az én föbünömnök minden mellékéne: gyávaság, érzékenység, csüggedés, mind, mind éles karmokkal tarták hatalmukban egész lényemet.

Szerettem volna kirohanni, arezul útni azt a gyonyolóó embert. Aztán kiállani vele életre-halálra, hiszen nem hiába tanított engem a nagybátyám löni, vívni. De az az erő, mely duzzadt bennem és óriássá tett, mikor Druryt legyőztem, most le volt lohadvá, semmivé lett. Miért?

Édes Istenem, nem tudom miért . . . Több haladatok a park porondján, én feltámoogytam lakásomra.

„Meg egy életmentés.” „Inkább meghalok.” Ezek a szavak keringtek agyamban, míg éledező büszkeségem harcra nem kelt velük és ki nem úzte onnan.

Eros elhatározással üttem asztalomhoz és a következő levelet irtam:

„Méltóságos grófné: Ön azt mondotta az imént, inkább meghal, semhogy Kádárné legyen. En másodsor mentem meg az ön életét, mert eltávozom e házból örökre. Ön azt hitte, hogy a kis Gulliver van az óriások között. Nem. A nagy Gulliver meg most el a törpék közül. Isten önnel.”

Kisasszonyok, ezzel a levéllel végződik az én történetem.

Emlék az abbétól.

Irta: Ernest D'Hervilly.

— Abban az esztendőben — kezd a Z . . . asszony mesélni — az intézetben as a divat járt, hogy minden lány szerelmé legyen az abbéba.

de kellő óva
megfigyott test-
megdermedt tes-
dörzsölési hóval
tegnak, miközben
ideg ágy, me-
legít fel be-
hideg italokat
a beteggel. Ha
pirosodik, ismét
a. Ha a megfa-
tel, kékes vörös
a beteg alig ha-
mentát nem kell
strázsek feláldo-
ni a megfigyott
áramától tör-
és nélkül.
azések a „Pestő
Szállási Dozsi
társasági párt jo-
kakat kinevez a
bajos a budapesti
Komjáthy Béla
a győri kir-
Egek is mag-
a budapesti táb-
mialás adatainak
tossan befejezve,
a ki nem végzett
két olyan ügyök
írásal bajlódik.
lelküismeretesség-
és olyan felületes,
hogy pótlások vé,
a számláló la-
tettó van; ha bár
meglehetett volna
— több keve-
a felülvágá-
átenni a mulasztá-
adatokat K r a sz-
szervé átnézte, és
alvó is valószínű
adatokat felküld-
vitalához. Ugyan-
a szerkesztők
Mert a mulkor
valószínű és mag-
zoznyos.
vasoktól széttepett
az újások, mivel-
vas fűggeteknek
ak. — Szerencsét-
szomorú halál hírei
találtak itt ott ut-
és vasparókat,
daját farkasok mar-
ezekben is fel-
különleges szeren-
farkasok néből.
ékes ordások kul-
és nem mesélnék
ról, a kinek a vá-
kák hávája mellett
és hóra hallott vég-
alkotó elemét pedig
et még nem hallot-
olgármester ur há-
gy megfigyott em-
ggel. — Talált meg
a mint Tóháti ker-
rokban vékony hó-
arabot vett észre,
atha vaski fekü-
gubát, szólítja a
em mondul, se nem
a megfigyott o-
guba. — Az inas
indította taligást
átta a hullát a kö-
ajdonságot a város-
beszéltek a hajduk,
szó sem igaz belőle.
ába semmitéle meg-
ka be. — Ez a hír is
ek hamar letagy a
egmarad napirenden-
pihenés után tegnap
vadás, még pedig oly
t óra alatt annyi
havazásnak is elég
hó nagy része is
ozán, az új havazá-
sége könnyen el-
lesak az szolgálat,
k nemcsak a magyar
pa. Pozsony kör-
fok hideg mellett
ugyanest jelentik
dnek a hófúvások-
a trieszti gyors-
a virradó éjjel ér-
kosokat melegítő
ezt égő fályák-
ették, a waggonok
nekhez — a vonat
több órai — erőfe-
nditani. Triesztben
t, dermesztő bőrával,
és látszott. Jászor-
jelentenek: Turinban
ában 11 fok hideg
mber megfigyott, a
Franciaország déli
gyott, a mi harmine-
rsban 15, Toulouse-
söt a tengeren túl is,
gek voltak, egy va-
gett megrekedt a hó-
gyott. Nálunk az a

körülmény, hogy betek óta óriási meunység-
ben hull a hó, koronkénti olvadás nélkül, és
reszgetni kezd az árviattal való félelmet is és
Pozonyban az árvízbizottság már megkezdi
tanácskozásait. Budapestben egyelőre nincs
szükség semmi különösebb intézkedésre.

Vásári képek.

„Uraim és hölgyeim! ide nézzenek! Egy fainos
aranylánc, készült Franciaországban, a Spielbergben,
a Lincez városában, abban a nagy feyházban, hol 4000
bandita kap 1 1/2 kr napzámot, azért olyan olcsó ezen
5 forintos aranylánc. Senki sem árulhatja ezen finom
a anyláncot, a mely készült a Franciaországban, a
Spielbergben, a Lincez városában 4000 banditától, a mely
mindegyik csak 1 és fél kr napzámot kap. Nálam csak
70 kr. L het ezen aranyláncot használni asszonyoknak,
urak, gyerekeknek; óraláncoknak, karpereczeknek, zauszu-
nak, medálnak; szétszedve pedig brosnak, hajdísznek
és fülbevalónak! Most az idő, uraim és hölgyeim, csak
nálam kapható ezen aranylánc, a mely készült a Fran-
ciaországban stb.“

Nagy néptömeg veszi körül a szegény sátorost,
ki iszonyatosan kiabál: Uraim és hölgyeim! ide néz-
nek! egy aranylánc ez, a mely stb.

Most előveszen egy gyűrűt: „Uraim, hölgyeim!
egy aranyos, gyémántos, smaragdos, rubintos aranygyűrű,
mutat piros, fehér, zöld és sárga színt, mindenféle színt,
csak főtétét nem, mert ez nem feketedik meg. Ez a
fainos, aranyos, gyémántos, smaragdos, rubintos gyűrű
mindentű 5 frt. En nálam pedig? Ugyan találja ki édes
ekintetes uram, — fordul hozzám — hogy mennyi ez
a gyűrű? — „Két krajczár”, — mondom. — Nein ich
bitte. Nem találta ki, mert én nálam ez a gyűrű nem
kóstol semmi annak, a ki megveszi az aranyláncot, a
ki készült a . . . stb. stb.

„Uraim és hölgyeim, tessenek ide nézni! Egy
damaszt kés — érsd damaszkuzi — perlmutter a nyele
van egy nagy kése, vagy hat főkése, fül és fogpisz-
káló, körömrészelő, keztü és cipőhúzó, kés, villa és
kanál; van benne mérleg és dugóhúzó, acél és üveg-
vágó. Ez a kés készült a Törökországban, a Damasz-
ván, 5 frt az ára, de én nálam ingyen, a ki megveszi
az aranyláncot a 70 kr-ért, a ki készült a . . . stb.

„Uraim és hölgyeim! Tessenek ide nézni! Ez egy
fainos, elegáns gigerli zauszu, egy magyar arany, rajta
a magyar császár képe, egy valódi echt arany, agióval
5 frt 45 kr, nem számítva a füllet, mire felagadják az
aranyláncához, a mely készült — stb., megéri a 7 frtot;
nálam ingyen, a ki megveszi az aranyláncot, a mely
kerül 70 kba, a mely készült . . . stb.

Előkerül aztán még egy fainos ze ge-szarvas-
saginos bugyellária, melynek van réz, ezüst- és arany-
pézs számára külön kezeke, nemkülönben bankók
számára is. Egyenesen Angolhonból került. Mindentű
2—3 forint, de nála ingyen, a ki megveszi a 70 kros
aranyláncot, a mely készült a Franciaországban —
stb. A sátoros aztán összeszedi az aranyláncot, a kést,
a zauszu, a gyűrűt és mindezt a bugyelláriába tömve,
adogatja 70 kr-ért.

A hideg daczára csorog a szegény ördög arcáról
az izzadás; a hideg daczára nagy néptömeg veszi kö-
rül a sátorost és alig győzi adogatni a sok drágaságot
potom 70 kr-ért. — A melléte levő bazáros sátrára a
kutya sem ugat, ott ül szomorúan a gazdája és nézi
izzadó és pénzt beszedő kollegáját, hja, ő neki mincs
oly erős tüdije, vastorka, tevemelle; ő benne nincs az
az élelenség, — no meg neki nincsenek aranylánczai,
a melyek készültek a Franciaországban 4000 banditá-
tól. kik közül egy-egy csak 1 és fél kr. napidját kap.
Kuti Zsigmond.

Gyászrovat.

Két képviselő halála. A képviselőháznak
kettős gyászja van. Egyszerre két érdemes kép-
viselőt ragadtott el a halál. Ezek gróf Csáky
László, a trencsénmezei Varin kerület és
Fröhlich Gusztáv, a temesmezei Uj-Arad
kerület képviselője. Péchy Tamás elnök a
képviseelőház tegnapi ülésének elején bejelent-
vén a kettős halálozást, meleg és szívből jött
szavakkal adózott az elhunytak emlékének.

Farsang.

A nőtlen urak bálja, mely holnap este
lesz a „Bika” szálloda termeiben, az ideai
farsangnak egyik legfényesebb mulatsága lesz.
A bált rendező bizottság, melynek élén B u
d a h á z y E n d r e vármegyei t. főszámvévő
áll, nagy buzgalmat fejt ki a bál sikeréért.
Mint értesülünk, nemcsak városunk és me-
gyénk, hanem a szomszéd Bihar, Szabolcs-
Szatmár vármegyék intelligens családjai is
nagy számmal fognak résztvenni a nőtlen urak
bálján.

Színház.

Kedves színházi estje volt tegnap a deb-
reczeni közönségnek. Viszonyt üdvözölhet-
szinpadunkon K. H e g y e s i Maria szimü-
vésznőt, ki a múlt évtized első éveiben ná-
lunk a Krecsányi színterületének volt ked-
velt tagja. Innen történt a budapesti nemzeti
színházhoz való szerződötése is, midőn P a u
l a y E d e őt az „Emlert tragoediája” Evájá-
ban itt játszani látta.

A tegnapi előadást a veres kereszt egy-
let debreczeni fiókja javára rendezte a buzgó
elnök gróf B e t h l e n M i k ó R ó z a uró,
s fáradozása ugyancsak szép gyümölcsöket
termett, mert a színház zsufozásig megteit, s
bizonyval nagy jóvedelmet hozott a jótékony
céljára. — Debreczen város közönsége
iránt igen lekütelező udvariasságot követett
el a művésznő, midőn ez egyetlen előadásra
a borzalmas hóvihar daczára utnak indult,

s nagy fárad-aggal bizonytalan eredménnyel
utazásnak tette ki magát.

Igazán feljegyzésre méltó, hogy milyen
munkát végzett két nap alatt a művésznő:
hétfőn este játszott a nemzeti színházban
„Vasgyáros” Claire nehez szerepében, éjtél
előtt aligha pihenésre hajhatta le fejét, s már
kedden reggel hat órakor az indóházhoz kellett
hajtatnia. Vasuton ült délután 4 óráig, s mikor
ide agyonháza, kinezva megérkezett egyene-
sen a színházhoz kocsihozott, hogy a Lecouvreur
Adrienne próbáján jelen legyen. A próba esti
hat óráig tartott, akkor ültözni kezdett s tíz
óráig játszott a farszató szerepét.

Nem csoda hát, ha ily körülmények kö-
zött a kimerültségnek némi nyoma meglátszott
a művésznő alakításán. De daczára ennek
alkalmunk volt tapasztalni, hogy mily óriási
haladást tett a művésznő, s hogy milyen helyes
utján van annak, hogy idővel a dícsőséggel
emlegetett nagyok sorába tartozzék.

Meglepő szép deli alakja, bájos arca,
behizelgő tisztán csengő hangja oly ritka ter-
mészeti adományok, melyekkel csak igen kevés
magyar színésznő dicsekedhetik.

Elhez járulnak még kitartó szorgalma,
akaraterje és színészi talentuma, s így nincs
miért csodálkoznunk azon a rohamos haladá-
son, mely őt pályáján kíséri.

Lecouvreur Adrienne egyike legjobb sze-
repeinek, bárha mi azt hisszük, hogy a sen-
timentális hangulatu szerepek jobban meg-
egyeznek az ő lényével és lelkületével. —
Tegnapi alakítását különösen a negyedik és
ötödik felvonásban meglátszott nagy jelenetei
tették értékesé. E két felvonás az, melynek
kedvéért a divatból kiment elég unalmas da-
rábot műsoron tartottak nagy művésznők.
Ráczel óta csaknem minden nagyra hivatott
drámai művésznő ambíciója magának, hogy
Lecouvreurben egy megdöbbentő meghalási je-
lenetet produkáljon.

Hegyesi Mária a két jelenetet igazán
sok gondal dolgozta ki, s nagy ambíciójáról
tett tanúságot. Megrázó erő nyilatkozott szá-
valatában a negyedik felvonás záró jelenet-
ben, s az ötödik felvonásbeli haloklása a
meggyűlölt tehetségnek rendkívüli produc-
tíója volt.

A többi szereplők egészen eltörpültek
mellette, s egyes csoportjelenetek kezdetleges
kiszűrűsége mosolyt ébresztett a nézőben.

A vendégművésznőt a vöröskereszt-egy-
let egy gyönyörű koszorúval, s egy remek
bokrétával tisztelte meg.

K. Hegyesi Mária legújabb lekeréről,
melyet a „Vasgyáros”-ban aratott így ir a
tegnapi „Pesti Napló”. „Hegyesi egészben
véve igen sikerülten fokozta szerepét, felfo-
gása egészen eredetiséggel dicsekszik, a rész-
letekben is szorgalmas tanulmányt s önálló
teljefogást tanúsított; a kivételben sem tagad-
ható meg a művésziesség, ha még a bravonr
magaslatáig nem jutott is el. A második fel-
vonásban arcajántékának kifejező volta is szé-
pen interpretálta meghasonlottságát, mint a
harmadikban előtűnt szerelmével együtt éh-
redő féltését; jelenetei férfjével az indulatok
átmeneteinek jól etalált hangjai s midőn
vagyatára ellen kikel, a legsikerültebbek vol-
tak, a e felvonások után többször és zajos
tapások közt hívták ki. Szerepe tökélyesbi-
tése végett csak az energia idegesebb kifeje-
zésére van szükség: viszont bármi nagy fá-
dalemnek kevésbé engedí át magát: az el-
fojtott, csak alig kitörő köny jobban meg-
hat, mint az erős sírás, kivált már ismételve. De
egészben véve Claire mai szerepével is újabb
sikert ért el. Hegyesiné ez időnyben gyorsan
nagy előmenetelt tett, mely után méltán né-
zünk nagy várakozással művészi jövője elé.”

Mentallerné nem jön. Sajnálattal értesít-
jük olvasóinkat, s egyáltalán a közönséget,
hogy Makó, a szegedi színház igazgatója, ma
táviratot küldött az igazgatóságnak, hogy
műsora nem engedheti meg, hogy saját kára
nélkül szabadságot adjon primadonnájának.
Igy hát nem fogjuk itt üdvözölhetni a ki-
váló énekesnőt.

Regény-csarnok.

Szent Cecilia.

(Olasz regény.)

Irta: Antonio Barrili.

(Folytatás.) (16)

Szórakozás végett, egészségi szempont-
ból s más ügyek miatt tartózkodtam ott, me-
lyeket önöknek nem szükség épen tudni. Ugy
éltam mint egy fejedelem, tarokkoztam a vi-
dék legeső tekintélyével. Egy gyermeket
keresztvízre tartottam, egy erédőt megakadás
nélkül elmondtam, s ezzel megnyertem a lel-
kés barátságát, ki elég szivesen időzött a
boros kanos mellett s archaeologiaról, chrono-
logiaról s más jelenleg hasznontalan tudomány-
ról értekezett; a mi nekem e siralom völgye-
nek keserűségeit nagyon enyhítette.

A karabinierik parancsnokával is igen
bizalmas lábon álltam; értett egy kissé a
latinhoz s aphorizmak és közmondások között,
minden lépten — nyomom idézett valamit
Latium szent nyelvén.

Eredeti egy parancsnok volt ez, kinek a
kaszárnyában egy régi könyvekkel telt állvá-
nya volt. A plébános a jus coxandi, vagy
más hűbéri kiváltságok felett vitakozott ve-
lem, s a parancsnok volt köztünk a bíró. A

plébános Stabóra s Piliniusra, a parancsnok
pedig Ptolomaeusra s a tabula Pontingerianára
hivatkozott.

Mielőtt az elbeszélést folytatnánk, csak
egyszerűen felemlitem, hogy egyszer Titus
Liviusnak egy szép helyéről volt szó, kiről a
plébános nagy elragadtatással beszélt.

— Oh, Titus Livius! — szakította félbe a
parancsnok. — gyönyörű egy könyv ez. En
mikor az ágyba megyek, nem bírok elaludni,
míg Titus Liviusból pár lapot nem olvasok.

Kicsibe mult, hogy azt nem mondtam
neki: elég abból egy lap is; de azért elhall-
gattam. A vidék első politikai tekintélye volt
ő parancsnoksága, s nekem, mint udvarias
embernek, vissza kellett a tréfát tartanom.

Végre is jó ember volt, bár felhevült,
mint egy orosz, ha az ő hivataláról volt
szó; egyike volt a régi szabásu katonáknak,
ki méltányosan tudja magát viselni, s szolgá-
lati kötelességeinek hasonlíthatatlan uri mo-
dorra tett eleget. Fáradszón volt a rablók
üldözésében, szivesen vacsorált a fauba ér-
kező vendéggel, s a falusi Vénuszok arcját,
kik fürtös fejüket kikidugták a kis kapu jó
napot kívánni, megszerette csipdesni. Mind-
nyájan ismerték és tisztelték; a vasárnapi
korcsmai verekedéseknél elég volt, ha megje-
lent vörös-kék egyenruhájában; a zaj lecsön-
desedett, mint a hogy Neptun quos egojára
ültek el az elszabadult szelek.

Az isten áldjon meg derék esendőr-
parancsnok, szivemből kívánom, hogy a had-
ügyminiszter léptessen elő.

De a plébános is derék ember volt. Bár
meglehet, hogy ő szabadelvűnek, eretneknek
vagy még rosszabbnak fog engem tartani. En
azonban nagylelkű akarok lenni minden lel-
kés, de különösen ő az irányában, ki elég tü-
relmes tisztelője volt az emberi nyomorúsá-
goknak, és senkinek sem alkalmatlankodott.
Mint említém, az archologia volt gyöngye
oldala. Minden ország, de különösen Laughe
régészeteiben jártas volt; a század elejétől a
legújabb korig ismeré a tartományban előfor-
dult nevezetesebb eseményeket.

S ki gondolta volna, hogy a gondvisé-
lés őt jellelte ki, hogy elbeszélésemet folytassa.
Röviden előadom, hogy miképen volt ő esz-
köz a gondviselés kezében, miképen vezetett
engem Caselli Calistónak, szent Cecilia sz-
rencsétlen kedvesének nyomaira.

E nap bizalmas beszélgetésbe merültünk
az alsó papság sívár és reménytelen életéről.
Nevetve vetém neki oda, hogy menjen Rómába,
hol tehetségei folytán hamar híres lesz, s bi-
borok lehet belőle. A bibornoktól a pápáig
csak egy ugrás, s felvehetné a II. Péter ne-
vet, s a népeknek a papság szövetkezését
hirdetné a szabadsággal.

— Lehetetlen! — mondá Don Luigi, a
nélkül hogy a mondtam nagy igazságnak
meghódolt volna. — Tudom, hogy szeret tré-
fálni. Más menjen Rómába, ne egy szegény
d . . . i lekész.

— Jól van! — Hát IV. Sixtus nem
Alissolából való volt-e, honnan két híres pápa
s számos ezer jeles férfi került már ki? De
bocsásson meg, Don Luigi ha egyet ugrom.
Ön D . . . -ben született?

— Igen, igen, vidéken születtem.
— De épen D . . . -ben?

— No persze, hogy itt, — mondá a plé-
bános. — S micsoda különös lát ebben?

— Ej, istenem, semmit. De épen e vidé-
ken született egy bizonyos Caselli Calisto,
kiről igen nagy érdeklődés állana, közeleb-
ről tudni valamit. Ismeri-e nevet?

— Caselli Calisto! — ismétlé Don Luigi
fülét vakarva, — várjon csak egy kicsit!
Honnan is olyan ismerős ez a név előttem?

— Mert Caselli is D . . . -ben született,
mint Ön.

— Igen, igen, válaszolá a plébános, —
Caselli! Caselli! Oh igen . . . most már rá-
jöttem. Caselli voltaképen nem e vidékre
való, hanem a szomszédba. Ezért nem em-
lékeztem rá miadjár.

Don Luigi nagyon féltékeny volt régé-
szi hírnevére, és e vidék eseményeinek szoe-
ros emlékekben tartására. Azért nem enged-
te meg, hogy segítsek neki, s nem akarta elfo-
gadni, hogy nem jutott egyszerre eszébe.
Végre is az olvasók be fogják látni, hogy
Don Luigiak igaza volt, mert emlékező te-
hetsége bámulatos volt, ha a rendes kerék-
gásba jött.

— A Casellik, folytatá azután — igen
jó családból származtak, s hajdan gazdagok
voltak A mint beszélék, ezelőtt mintegy
harmincz évvel.

— Igen, igen, ezelőtt harmincz évvel.
Caelli most mintegy ötven lehet.

Tövéből hegyére elbeszéltem a zenész
történetét. Don Luigi némán, a megindulás
könyve nélkül hallgatta.

— Szegény ember, — mondá homlokára
tétve kezét, mikor elvégeztem. Ismertem a
szerencsétlent. Épen a papnöveldeből tértem
haza, mikor a szomorú eset történt rajta.

— Szomorú eset? Hát szomorú eset
volt? Don Luigi, beszélje el az egészet, az
istenre kérem; meghalok a türelmetlenségűl.

— Szép ifju volt, — folytatá a lelkész
— s milyen ész! Jó isten, milyen tehetség.
A mi Laughenk nem igen terem hozzá ha-
sonlót.

Don Luigi dicseretei egyáltalában nem
voltak erőltöttek. Másról is tisztelettel szo-
kott beszélni, de kivéve egy jó barátomat, ki
ott született, és kinek szabadelvű bogarait
sohasem tudta megbocsátani, senkiről sem
beszélt oly dicsérelőleg. Azért nemis szükség

emlitenem, hogy Caselli egyszerre előnyösebb
szinben tűnt fel előttem. Nem tetszett többé
oly idegenszerűnek, hogy egy szegény ábrándor
zenész oly keresettséggel beazélt s ábrándo-
zásait oly nagy ismeretekbe burkolta.

— Oh, Don Luigi! Don Luigi! — mon-
dám; — mily szerencse rám nézve! Ugy-e,
elbeszéli nekem ezt az áldott történetet, mely
után már három éve kutatok.

— Igen, elfogom beszélni . . . holnap.
— S miért csak holnap?

— Mert össze kell egy kissé magamat
szednem. E szomorú eset összes részletei za-
vartan forognak agyamban; s nem is tudnám
ugy egyszerre elrendezni ezeket. Jöjjön el
holnap este s a tarok játék helyett elfogom
Önnek a történetet elbeszélni.

Az ígért birtokában eltávoztam Don
Luigitól. Ütközben a parancsnokkal találkozt-
am s mondám neki, hogy jöjjön ő is hallgatni
a történetet.

— Conticuerre omnes, — mondá a pa-
rancsnok.

— Intentique ora tenebant, — felelém.
Megengedtem magamnak, hogy e virgíliusi
verset a jelen körülmények alkalmazsam.

Vasárnap pontosan megjelentünk a talál-
kozóra; a parancsnok rágyújtott Dulceiujára
(a mint nagy tájékpípját hívta, melyet
mindenhová magával hordott) én szivarra
gyújtottam, Don Luigi pedig az elbeszéléshez
kezdett.

Nem tudtam volna lenni örömmöhen. Mily
nagy szerű lesz — gondolám magamban — kész
elbeszéléssel térni vissza Genuába; ott sajtó
alá adom, s a földkereken elszórt négy bará-
tomnak megküldhetem . . .

De csönd; halljuk Don Luigit.

XII.

A Casellik a század elején a Laughe
leggazdagabb családjai közé tartoztak. Péter
ur, Calisto atyja, nagy terjedelmű földjein és
mérhetlen erdőin kívül nagy összeg készpénzt
örökölt szüleitől, melylyel a Di Villa Cervia
grótok kastélyát megvehette, kik a forrad-
lom s a zavarok idejében elszegényedtek, mint
annyian Savoya királyi rojjaiban, melyekhez
a szerencsétlenség napjaiban hűk maradtak.

E kastélyban, nem messze D . . . -hez,
lakott Péter ur az év felén keresztül; vagyis
inkább csak neje lakott ott, ki épen oly an-
gyali, erényes teremtés volt, mint a mily
gyöngéd nő.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Köbánya.
Köbánya, jan. 19. Hizott sertés árak: I.
Magyar első rendű: 1 Öreg, nehéz 41—41 1/2
kr. 2. Öreg közép 40—40 1/2 kr. 3. Fialat nehéz
42—43 kr. 4. Fialat könnyű 42 1/2—43 kr.
5. Fialat könnyű 42—43 kr. II. Magyar szedett
6. Nehéz — — — — — kr. 7. Közép 40 1/2—41 1/2 kr.
8. Könyű 39—41 1/2 kr.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly
szerint és pedig a szokványos levonások
mellett, egy kilogramm sulyra krajczárokból
értendő. Szokványosul a hizott sertések
teljes (brutto) sulyából az étre páronkint
45 klg. vonandó le. A sertések vélelárából
a vevő javára 4 százalék vonandó le. — A
sertések osztályozásánál azok teljes (él-
sulya vétetik irányadónak.

Szertés létszám: 1891. évi január hó
18. napján maradt készletben 79989 darab. A
hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Gabonauzlet.

Budapest, jan. 12.
Gabonauzlet. Buzát mérsékeltlen de sür-
gösen kínáltak, a malmok tartózkodólag vi-
selkedtek, az irányzat lanyha volt; elkelt
9000 m. m. 2 1/2 krral olcsóbban.

Egyéb gabonauzletben csekély üzlet
változatlan áron.

A tiszavidéki új buza 8.05—8.47 1/2 frton
kelt.

Határidők jegyzése: Buza tavaszra
8.06—8.08, őszre 7.73—7.75. Tengeri (új)
1891. máj.—jun. 6.17—6.19, ju.—aug.
— — — — — aug.—sept. — — — — — Zab ősz-
re — — — — — tavaszra 6.88—6.90. Káposzta-
repeze aug.—sept. 13.25—13.30 frton.

Kötöttet: buza tavaszra 8.08—8.05 — — —
máj.—jun. 7.93—7.89. Buza őszre 7.74—
7.72. Tengeri új 1891. máj.—jun. 6.19—
6.17 — — — — — Zab tavaszra 6.90—6.87 — — —
Zab őszre 6.14—6.17. Káposztarepeze aug.—
sept. — — — — — forinton.

DEBRECENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Holnap, csütörtökön 1891. Január 22.
páratlan bérletben

ARANY PÓK.

Vigjáték.
Felelős szerkesztő és kiadó lapfoglaladnos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karezag Vilmos.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenféle diszes és egyszerű

KÖNYVKÖTŐI munkák

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítetnek.

DEBRECZENBEN legnagyobb választék

A karácsonyi és ujvi ajándékoknak

beszerzett

tul nagy raktáramban

fennmaradt

férfi, fiú és gyermek
öltönyöket

a téli évad előhaladott-
sága folytán is
tetemesen leszállított
áron árusítom

Egy téli kabát 5 frttal olcsóbb
mint ezelőtt.

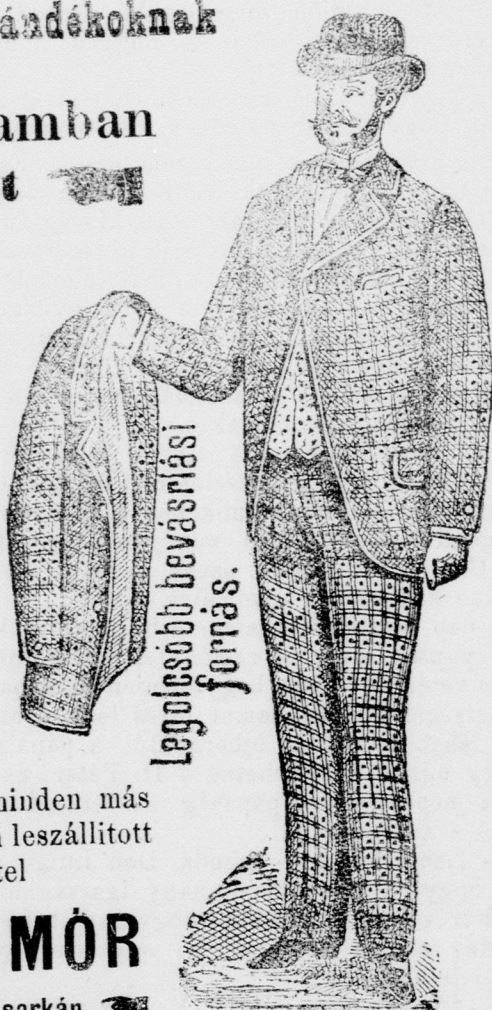
Egy egész férfi öltöny 3 frttal
olcsóbb mint ezelőtt.

Egy egész gyermek vagy fiú öl-
töny majdnem a bevásárlási áron.

Utazó bundák, köpenyek és minden más
e szakmába vágó áruk tetemesen leszállított
áron. Tisztelettel

FÉNYES MÓR

a MIKLÓS-UTCZA sarkán.

K. E. L. E. N. Ö. R.

Durva és felpattogzott bőr ellen!

A société de médecine de France
Párisban.

**Poppodaine des
Indes-ét**

mint a bőr ápolására ezéző ajdonságot meg-
vizsgálta és annak hatását olyanakk találta,
mely a glicerin felhasználásával hasonló
ezézből került szereket messze felül-
mulja.

Kapható Bécsben I. Boznergasse 2, va-
lamint Debreczenben: Tóth Béla (főraktár)
Dr. Rothschild V. E., Balázs A. Mihalovits
István, Muraközy L. örökösai, Örvényi Ottó,
Sziágyi P. M. Tamássy Béla, Füleky P. urak
gyógyszertárban ugyaztote Szent-Királyi és
Kalenda, Csanak J. és Schwartz B. urak
üzleteiben és Magyarország minden gyógy-
szertárában, gyógyfúszertületében és ilatszer
kereskedésben.

Alkalmi

menyasszonyi ajándék tárgyak

legnagyobb választékban

Porcellán, Üveg Chinaezüst,
Bronce és Majolika ajdonságok,
Ét, Kávó, Tea- és Mosdókészletek,
Majolica és Teracotta virágtartók,
különbéle ezélszerü és hasznos

disztárgyak

és
Műiparozikkek.

Ditmar- és Brünnér-féle

Salon függő és asztali lámpák.

a legújabb

Villám és Meteor égőkkel
ugyszinte valódi

erfurti Makart csokrokat

ajánl szabott gyári árak mellett

KASZANYITZKY ENDRE

előbb

KUHINKA ISTVÁN K. Debreczen.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítke.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betükkal gazdagon felszerelt

s három gyors ajtóval berendezett

LEGNAGYOBB KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Széchényi-utca Simon-ház.

ajánkozik mindennemű nyomdai munka gyors, diszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos izek, hivatalos nyomtatványok,

minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok, falragaszok, körlevelek.

GYÁSZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

Báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.